

Тақырып 9. Жалпы және жеке бағдарламалар: мектепке арналған жоспарлау және ұйымдастыру.

Жалпы және жеке бағдарламалар: мектепке арналған жоспарлау және ұйымдастыру. Мектепке арналған жоспарлаудың түрлері.

1. Орта білім берудің (бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру) мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты Қазақстан Республикасының жалпы орта білім беретін ұйымдары білім беруді: осы орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына, үлгілік оқу жоспарларына, Қазақстан Республикасының орта білім беру саласындағы уәкілетті органы белгілеген тәртіппен бекітілген басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес жүзеге асырады.

Орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты: білімнің мазмұнына, білім алушылардың оқу жүктемесінің ең көп көлеміне, білім алушылардың даярлық деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайды.

Орта білім беру стандартында Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңына сәйкес терминдер, анықтамалар мен қысқартулар пайдаланылады. Оларға қосымша мынадай терминдер және олардың анықтамалары енгізілді:

Білімнің базалық мазмұны - жалпы орта білім беретін ұйымдардың меншік нысанына, типі мен түріне қарамастан, меңгеруге міндетті, орта білім берудің келесі деңгейлерінде оқуды жалғастыруға жеткілікті болатын білім мазмұнының құрамы мен көлемі;

Үлгілік оқу жоспарының инварианттық компоненті – орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына енгізілген және жалпы орта білім беретін ұйымдарда оқытылатын міндетті пәндер жиынтығы.

Үлгілік оқу жоспарының вариативтік компоненті – білім алушылардың білімге деген қажеттілігі мен бейімділігін ескере отырып, жалпы орта білім беретін ұйымдар анықтайтын оқу пәндері мен курстардың жиынтығы.

Оқу жүктемесінің ең жоғары көлемі – үлгілік оқу жоспарының инварианттық және вариативтік (мектеп және оқушы) компоненттеріндегі оқу пәндерінің мазмұнын меңгеру үшін қажетті және білім беру деңгейлері мен оқу жылы бойынша белгіленген оқу уақытының көлемі.

Үлгілік оқу жоспары – орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының құрамдас бөлігі болып табылатын, оқу пәндерінің тізбесі мен көлемін регламенттейтін, оқу жүктемесінің инварианттық және вариативтік компоненттерін белгілейтін және бастауыш, негізгі орта білім беру деңгейлерінде оқыту тілін, жалпы орта білім беру деңгейінде оқыту тілі мен бағытын сипаттайтын нормативтік құқықтық акт; білім беру ұйымдарының қызметін қаржыландыру үшін негізгі құжат болып табылады.

Оқу жұмыс жоспары – білім алушылардың білім алу мүдделерін ескере отырып, үлгілік оқу жоспары негізінде жалпы орта білім беретін ұйымдар әзірлейтін құжат.

Міндетті оқу бағдарламасы – үлгілік оқу жоспарының инварианттық компонентіне енетін әрбір оқу пәні бойынша білім, шеберлік және дағды мазмұны мен көлемін анықтайтын құжат.

Вариативтік оқу бағдарламасы – үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне енетін әрбір оқу курсы бойынша білім, шеберлік және дағды мазмұны мен көлемін анықтайтын құжат.

Білім алушының дайындық деңгейі – тұлғалық, жүйелік–әрекеттік және пәндік нәтижелерінен көрінетін білім алушылардың орта білім мазмұнын меңгеру деңгейі.

Білім мазмұнын меңгерудің базалық деңгейі – білім алушылардың білім, шеберлік және дағдының міндетті көлемін меңгеру деңгейі.

Білім мазмұнын меңгерудің жетік деңгейі – білім алушылардың білім, шеберлік және дағдының кеңейтілген және тереңдетілген көлемін меңгеру деңгейі.

Білім алушының портфолиосы – білім алушының білім алуудағы жеке жетістіктері мен оқу, шығармашылық, спорттық, әлеуметтік, коммуникативтік әрекеттерде қол жеткізген түрлі көрсеткіштерінің жиыны.

Қамқоршылар кеңесі – жалпы орта білім беретін ұйымның алқалық басқару нысаны болып табылатын сайланбалы орган.

Орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты білім берудің жалпы нормалары мен мазмұнын қамтиды және тұлғаның, қоғам мен мемлекеттің мүдделерін көздейді.

2. Білім мазмұнына қойылатын талаптар

Бастауыш білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары баланы жеке тұлға ретінде қалыптастыруға, оның жеке қабілеттерін, оқу ісіндегі оң мотивациясы мен іскерлігін: негізгі мектептің білім беру бағдарламаларын кейіннен меңгеру үшін оқудың, жазудың, есептеудің, тілдік қатынастың, шығармашылық тұрғыдан өзін-өзі көрсетудің, мінез-құлық мәдениетінің берік дағдыларын дамытуға бағытталған.

Бастауыш білім беру баланың жеке тұлға ретінде адамгершілік қасиеттерінің, оның қоршаған ортаға эмоционалдық-құндылық қатынасының, оқу процесіне оң мотивациясының қалыптасуын және таным әрекетіндегі жеке қабілеттері мен шеберліктерінің дамуын қамтамасыз етеді.

Негізгі орта білім мен техникалық және кәсіптік білім мазмұндарының сабақтастығы жекелеген және аралас пәндерді, оның ішінде технологиялық бағыттағы пәндерді тереңдетіп оқыту арқылы бейіналды оқыту аясында іске асырылады. Жалпы орта білім мен жоғары білім беру мазмұндарының сабақтастығы жекелеген және аралас пәндерді тереңдетіп оқыту арқылы бейінді оқыту аясында іске асырылады.

Білім алушылардың негізгі орта білім деңгейінде бейіналды оқытудың, жалпы орта білім деңгейінде бейіндік оқытудың бағыттарын таңдауы олардың ата-аналары мен қамқоршылар кеңесінің қатысуымен жүргізіледі.

3. Білім алушылардың оқу жүктемесінің ең жоғары көлеміне қойылатын талаптар.

Оқу жылының ұзақтығы 3, 4, 6, 8-11-сыныптарда 34 оқу аптасын құрайды. Білім алушылардың апталық оқу жүктемесінің ең жоғары көлемі сыныптағы және сыныптан тыс (факультативтік, жеке және үйірме сабақтары) оқу жұмыстарының барлық түрлерін қоса алғанда, 3-сыныпта – 29 сағаттан, 4-сыныпта – 29 сағаттан, 6-сыныпта – 33 сағаттан, 8-сыныпта – 36 сағаттан, 9-сыныпта – 38 сағаттан, 10-сыныпта – 39 сағаттан, 11-сыныпта – 39 сағаттан аспауы тиіс. Ескерту. 36-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 13.05.2016 № 292 (01.09.2017 бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Оқу жылында 3, 4, 6, 8-11-сыныптардағы каникул күндерінің ұзақтығы кемінде 30 күнді құрайды. Оқу жылы ішінде 3 рет каникул беріледі: күзде, қыста және көктемде. Каникулдардың нақты мерзімін Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы уәкілетті органы белгілейді.

4. Білім алушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

Білім алушылардың дайындық деңгейі үш аспект бойынша бағаланады, тұлғалық нәтижелер, жүйелік-әрекеттік нәтижелер, пәндік нәтижелер.

Тұлғалық нәтижелер: Қазақстан Республикасы Конституциясына, тәртіп сақтау ережелері мен заңдарына құрмет көрсетуінен, белсенді азаматтық ұстанымын, жоғары патриоттық сезімін көрсете білуінен, өз Отанына қызмет етуге және оның мүддесін қорғауға дайын болуынан, мемлекеттік тілді және өз ана тілін білуінен, қазақ халқының және Қазақстан аумағында өмір сүріп жатқан басқа да ұлыстардың тарихына, мәдениетіне, салт-дәстүріне және басқа құндылықтарына құрметпен қарауынан, өз елінің, туған өлкесінің табиғатын сақтауға және көркейтуге ұмтылуынан, қоршаған ортаны қорғауда белсенділік танытуынан, салауатты өмір салтын ұстануынан, өз қауіпсіздігі мен айналасындағы адамдардың қауіпсіздігін сақтауға үйренуінен, адамдармен қарым-қатынаста жоғары мәдениеттілік танытуынан, этикалық нормаларды сақтай білуінен, өздігінен білім алуға, өмірден өз орнын табуға және жасампаз еңбекке ынта-ықыласы мен қабілеттілігінен, үлкендерге құрметпен, кішілерге қамқорлықпен қарап, айналасына мейірімді, кішіпейілді бола білуінен, әлеуметтік ортаның ерекшеліктерін дұрыс бағалай алуынан, қоғамға жат құбылыстарға, идеологиялық, діни ағымдарға және заңды бұзушылық әрекетке қарсы тұра білуінен көрініс табады.

Тұлғалық нәтижелер білім алушының тәрбиелілігі, әлеуметтенуі, рухани-адамгершілік, шығармашылық және дене дамуы деңгейінің психологиялық-педагогикалық мониторингісі түрінде бағаланып, оның портфолиосына жинақталады.

Жүйелік-әрекеттік нәтижелер: адамзат қоғамының өркендеуі үшін ғылыми

жетістіктерді пайдалану аясы мен ғылым негіздері бойынша жүйелі білімін меңгеруінен, ғылыми ақпаратты талдай, өңдей, жинақтай және қолдана білуінен, таным, жобалау, құрастыру, зерттеу және шығармашылықпен қолдану әдістерін меңгеруінен, заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды меңгеруінен, жоғары деңгейдегі коммуникативтік қабілеттілігі мен көптілді мәдениеттілігінен көрініс табады.

Жүйелік-әрекеттік нәтижелер білім алушының пәндік олимпиадалар, таңдау курстары, шығармашылық оқу жобалары, сондай-ақ зерттеу жұмыстарының басқа да түрлері бойынша қол жеткізген жетістіктерімен анықталады, оның портфолиосына жинақталады.

Пәндік нәтижелер білім алушылардың білімнің базалық мазмұнын меңгеруі барысында білімдік және іс-әрекеттік дайындығынан көрінеді.

Пәндік нәтижелер 3-4-сыныптарда базалық деңгейде, кейінгі сыныптарда үш деңгейде: базалық (міндетті) деңгейде, ықтимал жетік деңгейде 6, 8-11-сыныптарда (пәнді таңдау кезінде 1 сағат көлемінде вариативтік компонентті меңгеру үшін) және бейіналды жетік деңгейде 8-9-сыныптарда/бейіндік жетік деңгейде 10-11-сыныптарда (жалпы білім беру ұйымдары таңдап алған пәндерді тереңдетіп оқытатын үлгілік оқу жоспарларының нұсқаларын меңгеру үшін) белгіленеді.

Білім алушылардың оқу пәндерін игеруінің базалық деңгейі білімнің міндетті төменгі шекті көлемі мен олардың шеберлігі мен дағдыларын қамтиды.

Оқу пәндерін меңгерудің жетік (ықтимал және бейіналды/бейіндік) деңгейлері білім алушылар білімінің кеңейтілген және тереңдетілген көлемін, олардың іскерліктері мен дағдыларын қамтиды. Оқу пәндерін меңгерудің ықтимал деңгейі 6, 8-11-сыныптар үшін вариативтік оқу бағдарламалары негізінде жалпы білім беру ұйымдарының таңдауы бойынша іске асырылады. Оқу пәндерін меңгерудің бейіналды (8-9-сыныптар) және бейіндік (10-11-сыныптар) деңгейлері тереңдетіп оқытуға арналған үлгілік оқу бағдарламалары негізінде іске асырылады. Жалпы орта білім беретін ұйым ұсынатын білім мазмұнын (тереңдетілген, кеңейтілген) меңгеруін жергілікті білім беру органдары бақылайды.

Орта білім мазмұнын меңгерудің пәндік нәтижелері бес балдық бағалау жүйесімен бағаланады.

Бақылау нысандары ауызша, жазбаша және шығармашылық емтихандар, тест тапсырмаларының ашық және жабық нысандары, бақылау жұмыстары, ауызша сұрақ-жауап, әңгімелесу түрінде болуы мүмкін.

5. Білім беру процесін ұйымдастыру жағдайларына қойылатын талаптар

Білім алушылардың денсаулығын нығайту және олардың қозғалыс белсенділігін жетілдіру мақсатында сыныптан тыс жұмыс нысанындағы спорт секцияларының сабақтарын ұйымдастыруды жергілікті атқарушы органдар қамтамасыз етеді.

Денсаулығына байланысты ұзақ уақыт бойы жалпы орта білім беретін ұйымда оқи алмайтын оқушылар үшін үйінде немесе емделу орындарында ақысыз жеке оқыту қамтамасыз етіледі.

Даму мүмкіндігі шектеулі білім алушылардың білім алуы, даму бұзушылықтарының түзетілуі және әлеуметтік бейімделуі үшін жағдай жасалады.

Жергілікті атқарушы органдар және жалпы білім беретін ұйымдар білім алушылардың өмір қауіпсіздігі мен денсаулығын сақтау үшін: салауатты өмір салтын насихаттау, әлеуметтік және психологиялық қызметті күшейту, ғимаратты күзетуді қамтамасыз ету, жергілікті тұрғындар мен ата-аналар қауымдастығы арасында тығыз байланыс орнату, білім алушылардың бейресми ортасын зерделеу, алдын алу іс-шараларын (әлеуметтік сұрақ-жауап, психологиялық қолдау, құқық қорғау және медицина мекемелері қызметкерлерімен кездесулер) өткізу, профилактикалық медициналық тексеруді уақытылы ұйымдастыру, техника қауіпсіздігін, өрттің алдын алу ережелерін сақтау, үй-жайларындағы жарық пен әуелік жылу режимін сақтау, компьютерлік техникамен жұмыс істеу тәртібін сақтау, жолда жүру қауіпсіздігі ережелерін сақтауды насихаттау, балаларды тасымалдауда техника қауіпсіздігін сақтау жолдары арқылы жағдай жасайды.

АЛЬ-ФАРАБИ

Факультет философии и политологии

Кафедра педагогики и образовательного менеджмента

Утвержден на Ученом совете факультета
философии и политологии
Декан факультета _____ Мейрбаев Б.Б.

ИТОГОВЫЙ КОНТРОЛЬ ПО ДИСЦИПЛИНЕ:
«Педагогические технологии в образовании»
Образовательные программы: «БВ01801-Педагогика и психология»

Составил: к.п.н., доцент Текесбаева А.М.

Алматы 2024 г.

Программу итогового экзамена дисциплины «Педагогические технологии в образовании» составлен доцентом.к.п.н. А.М.Текесбаевой

Рассмотрен и рекомендован на заседании кафедры ПиОМ

Зав. кафедрой _____ Алгожаева Н.С.

ЭКЗАМЕН – ПИСЬМЕННО офлайн

ВВЕДЕНИЕ

Итоговый экзамен по дисциплине «Педагогические технологии в образовании» проводится после окончания 15-недельного обучения. Итоговый экзамен проводится в виде письменного экзамена.

В рамках подготовки к письменному экзамену необходимо повторить основное теоретическое и практическое содержание курса.

Вопросы письменного экзамена составляются в ходе лекции, семинара и заданий СРО по дисциплине. Задачей письменного экзамена при дистанционном обучении является оценка знаний и умений, планируемых к освоению учебных достижений. Разработка вопросов при дистанционном обучении рассматривается с критериально-ориентированной точки зрения.

Принципы, которыми руководствуются при отборе содержания при составлении вопросов: значимость материала; научная конкретность; соответствие содержания вопроса знаниям, уровню по дисциплине; репрезентативность (полнота и достаточность элементов содержания для контроля); соответствие содержания заданий письменного экзамена требованиям системности знаний; комплексность и сбалансированность (комплексное изложение основных тем и соответствие основных теоретических материалов и практических действий сбалансированное представление методов действия);

Письменный экзамен организуется в системе Univer, количество вопросов составляет 30, в задании одного письменного экзамена - 3 варианта вопросов. Уровень сложности и продолжительность зависят от результатов обучения (когнитивно-понимание знаний, функционально-применение знаний, системно-оценка, создание продукта).

МЕТОДИЧЕСКИЕ УКАЗАНИЯ:

Экзамен – **письменный**.
Формат экзамена-**офлайн**.

Как указано выше, все задания по силлабусу, состоящие из 30 заданных вопросов, подготовлены и загружены в систему Univer.

Дата и время сдачи: будет соответствовать графику экзаменационной сессии
Время экзамена: 2 часа

Результаты записанного экзамена оцениваются в 100-балльной системе Univer

ЭКЗАМЕНАЦИОННЫЕ ВОПРОСЫ ПО ДИСЦИПЛИНЕ: «ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБРАЗОВАНИИ»

1. Педагогические технологии: предмет и задачи курса
2. Сущность педагогических технологий. Основные принципы педагогических технологий. Технология педагогической диагностики и педагогического прогнозирования
3. Соотношение понятий педагогическая технология и педагогическая техника, педагогическая ситуация и задача.
4. Технология профессионально-педагогического общения
5. Основные функции педагогических технологий в образовательном процессе.
6. Технология самодиагностики и развития индивидуального стиля педагогической деятельности.
7. Технология профессионально-педагогического общения
8. Технологии развивающего обучения
9. Технология самодиагностики и развития индивидуального стиля педагогической деятельности

10. Технология адаптивной системы обучения.
11. Технологии развивающего обучения
12. Здоровьесберегающие технологии
13. Технология адаптивной системы обучения
14. Технология проблемного обучения
15. Технологический потенциал идей В.В. Давыдова, Л.В. Эльконина. Технология и техника введения ученика в проблему в понимании М.И. Махмутова, И.Я. Лернера, Т.В. Кудрявцева и др.
16. Технология стимулирования познавательного интереса.
17. Особенности применения арт-технологий в образовательном процессе
18. Технологии коррекции учебных и поведенческих трудностей, возникающих у детей в образовательном процессе.
19. Технология стимулирования познавательного интереса.
20. Диалоговые технологии, возможности их использования в учебном процессе Технологии коррекции учебных и поведенческих трудностей, возникающих у детей в образовательном процессе.
21. Технологии реализации индивидуально-дифференцированного подхода.
22. Диалоговые технологии, возможности их использования в учебном процессе Технология и техника индивидуально-группового взаимодействия
23. Технологии оценивания достижений обучающихся.
24. Интерактивные технологии – эффективный ресурс развития социальных навыков и коммуникации детей и подростков
25. Технология и техника индивидуально-группового взаимодействия
26. Технология и техника игровой деятельности.
27. Дистанционные технологии обучения

Литература:

1. Педагогические технологии : учеб. пособие для студентов пед. спец. / М. В. Буланова-Топоркова [и др.]; ред. В.С. Кукушин. - Ростов н/Д : МарТ, 2016. - 333 с.
2. Современные технологии в образовании: метод. рекомендации. Ч. 1 / Рос. гос. проф.-пед. ун-т ; сост. Г. П. Климова. - Екатеринбург : Издательство РГППУ, 2010. - 51 с.
3. Колесникова, И.А. Педагогическое проектирование: учеб. пособие для вузов [Гриф УМО] / И.А. Колесникова. – 4-е изд. – М.: Академия, 2014. – 285 с.
4. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособие для вузов / Е. С. Полат [и др.] ; ред. Е. С. Полат. - 3-е изд., испр. и доп. - М. : Академия, 2008. - 269 с.
5. Эрганова, Н.Е. Ведение в технологии профессионального обучения: монография / Н.Е. Эрганова; Рос. гос. проф.-пед. ун-т. – Екатеринбург: Издательство РГППУ, 2009. – 151 с.
6. Привезенцев М. В., Олейникова О. Н., Муравьева А. А. и др. Профессиональные стандарты как основа подготовки конкурентно-способных работников: метод. пособие. – М.: Альфа-М, 2007. 150
7. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии. — М., 1989.

Интернет-ресурсы:

1. Электронно-библиотечная система учебной литературы <http://ibooks.ru2>
<http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=223292>
2. <http://elibrary.ru/item.asp?id=21240565>

**ПОЛИТИКА ОЦЕНИВАНИЯ
БАК/МАГ/ДОК СТАНДАРТНЫЙ ЭКЗАМЕН: ПИСЬМЕННО**

№	Критерий/ балл	Дескрипторы				
		Отлично	Хорошо	Удовлетворительно	Неудовлетворительно	
		90–100% (27-30 баллов)	70–89% (21-26 баллов)	50–69% (15-20 баллов)	25–49% (8-14 баллов)	0–24% (0-7 баллов)
1 вопрос 30 баллов	Знание и понимание теории и концепции курса	Оценка «отлично» выставляется за ответ, который содержит исчерпывающее раскрытие вопроса, развернутую аргументацию каждого вывода и утверждения, построен логично и последовательно, подкреплен примерами из разработанных тем аудиторных занятий.	Оценка «хорошо» выставляется за ответ, который содержит полное, но не исчерпывающее освещение вопроса, сокращенную аргументацию основных положений, допускает нарушение логики и последовательности изложения материала. В ответе допускаются стилистические ошибки, неточное употребление	Оценка «удовлетворительно» выставляется за ответ, который содержит неполное освещение предложенных в билете вопросов, поверхностно аргументирует основные положения, в изложении допускает композиционные диспропорции, нарушения логики и последовательности изложения материала, не иллюстрирует теоретические положения примерами из разработанных конспектов аудиторных	Неправильное освещение поставленных вопросов, ошибочная аргументация, фактические и речевые ошибки, допущение неверного заключения.	Незнание основных понятий, теорий ...; Нарушение Правил проведения итогового контроля.
2 вопрос 30 баллов	Применение избранной методики и технологии к конкретным практическим заданиям	Полное выполнение учебного задания, развернутый, аргументированный ответ на поставленный вопрос с последующим решением практических задач курса;	Частичное выполнение учебного задания, неполный, местами аргументированный ответ на поставленный вопрос с неполным решением практических задач курса; неграмотное использование норм научного языка по курсу;	Материал излагается фрагментарно, с нарушением логической последовательности, допущены фактические и смысловые неточности, теоретические знания курса использованы поверхностно.	Нерациональный метод решения задания или недостаточно продуманный план ответа; неумение решать задания, выполнять задания в общем виде; допущение ошибок и недочетов, превосходящее норму.	Неумение применять знания, алгоритмы для решения заданий; неумение делать выводы и обобщения. Нарушение Правил проведения итогового контроля.

№	Критерий/ балл	Дескрипторы				
		Отлично	Хорошо	Удовлетворительно	Неудовлетворительно	
3 вопрос 40 баллов	Оценивание и анализ применимости выбранной методики к предложенному практическому заданию, обоснование полученного результата	90–100% (36-40 баллов)	70–89% (35-28 баллов)	50–69% (27-20 баллов)	25–49% (19-10 баллов)	0–24% (0-9 баллов)
		Последовательное, логичное и правильное обоснование научных положений и примененной методики и технологии, грамотность, соблюдение норм научного языка, допускаются 1-2 неточности в изложении материала, которые не влияют на верные в целом выводы (+визуализация результатов обоснования посредством графических данных).	Допускаются	Выводы по применимости обоснованных научных положений неконкретны и неубедительны, имеются стилистические и грамматические ошибки, а также неточности в обработке результатов практического решения	Задание выполнено с грубейшими ошибками, ответы на вопросы неполные, понятийный материал и аргументация использованы слабо.	Задание не выполнено, отсутствуют ответы на поставленные вопросы, материалы и инструменты анализа не использованы. Нарушение Правил проведения итогового контроля.

Экзаменационные билеты состоят из 3 вопросов. Для правильно выполненных заданий максимально-100 баллов, из них на первый вопрос – 30 баллов, на второй вопрос-30 баллов, на третий вопрос - 40 баллов.